Opinia promotora pomocniczego rozprawy doktorskiej

Anny Bryczkowskiej

pt. „Częstość występowania stanów przedcukrzycowych u osób z zakażeniem Helicobacter pylori - doświadczenia pochodzące z jednego ośrodka"

Praca wykonana w Katedrze Chorób Wewnętrznych,

Wydział Lekarski, Collegium Medicum

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Promotor: dr hab. n. med. Leszek Gromadziński, prof. UWM

Katedra Kardiologii i Chorób Wewnętrznych

Promotor pomocniczy: dr n. med. Tomasz Arłukowicz

Katedra Chorób Wewnętrznych

Anna Bryczkowska, tytuł lekarza otrzymała w 2011 roku, po ukończeniu kierunku lekarskiego na II Wydziale Lekarskim Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Swoją pracę rozpoczęła w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym w Olsztynie, gdzie pracowała w Klinice Kardiologii i Chorób Wewnętrznych, uzyskując tytuł specjalisty w dziedzinie chorób wewnętrznych. Od 2019 r zatrudniona jest w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Olsztynie, w oddziale gastroenterologicznym. W roku 2023 otrzymała tytuł specjalisty w dziedzinie gastroenterologii. Rozprawę doktorską rozpoczęła w 2019r, jednak z uwagi na pandemię COVID-19 zbieranie danych było istotnie ograniczone. Swoje badania zakończyła w 2022r.

Rozprawa doktorska Anny Bryczkowskiej pt. "Częstość występowania stanów przedcukrzycowych u osób z zakażeniem Helicobacter pylori - doświadczenia pochodzące z jednego ośrodka" dotyczy istotnego zagadnienia łączącego schorzenia z dwóch dziedzin chorób wewnętrznych – gastroenterologii i zaburzeń metabolicznych.

Na przestrzeni ostatnich lat obserwujemy globalny wzrost zachorowalności na cukrzycę, co stanowi istotny problem nie tylko pod względem medycznym, ale również społecznym i ekonomicznym. Obecnie częstość jej występowania osiągnęła rozmiary epidemii zarówno w krajach rozwiniętych, jak i rozwijających się. Cukrzyca wpływa niekorzystnie na każdy układ i narząd w organizmie. Rozwój cukrzycy poprzedzają stany przedcukrzycowe (preDM), które w związku z praktycznie bezobjawowym przebiegiem są trudno uchwytne, a już przyczyniają się do powstawania powikłań wpływających na jakość i długość życia pacjentów.

Zakażenie Helicobacter pylori, to najczęstsza infekcja w skali świata, która prowadzić może do groźnego i często agresywnego, rozpoznawanego zbyt późno raka żołądka. Ponadto bardzo często jest źródłem przykrych dolegliwości pacjentów i licznych powikłań.

Ponieważ nie istnieje program screeningu całego społeczeństwa pod kątem występowania stanów przedcukrzycowych, oraz zakażenia Helicobacter pylori, tak naprawdę nie wiemy jak duży jest to problem. Jednak biorąc pod uwagę rozprzestrzenienie heliobakteriozy, która dotyczy połowy populacji ludzkiej i galopującego zwiększenia zapadalności na cukrzycę, spodziewamy się że obydwa te globalne problemy spotykają się bardzo często.

W obliczu powyższych informacji rozprawa doktorska Anny Bryczkowskiej dotyczy tematu jak najbardziej aktualnego nie tylko pod względem badania naukowego, ale również w wymiarze codziennej praktyki klinicznej.

Praca liczy łącznie 72 strony, zawiera 6 wykresów, 2 obrazy i 13 tabel, ilustrujących i dopełniających omawiane tematy oraz uzyskane wyniki.

Problem badawczy został przedstawiony na 33 stronach podzielonych na 3 podrozdziały.

We Wstępie Doktorantka w sposób przystępny przedstawiła jak dużym problemem są infekcja Helicobacter pylori, oraz stan przedcukrzycowy, jak bardzo są rozpowszechnione, oraz jakie powikłania mogą za sobą nieść.

Na szczególną uwagę zasługuje podrozdział, w którym Doktorantka opisuje podstawy teoretyczne, dotyczące zakażenia Helicobacter pylori. Rozpowszechnienia tej bakterii, oraz bardzo skomplikowanych i licznych mechanizmów kolonizacji, które przedstawione są czytelnie i wzbogacone są ryciną poglądową ułatwiająca zrozumienie procesu wnikania bakterii.

W dalszej części opisany jest przebieg naturalny infekcji, jego etapy i ewentualne powikłania. Oddzielną uwagę poświecono dostępnej diagnostyce. Opisano również dość skomplikowane schematy leczenia, których zrozumienie i kolejność stosowania ułatwiają przejrzyste tabele i wykresy. Następnie omówiono powikłania infekcji. W kolejnym podrozdziale omówiono zaburzenia metabolizmu węglowodanów, a więc cukrzycy, ale przede wszystkim stanów przedcukrzycowych. Przedstawiono w tym podrozdziale definicje, objawy, oraz diagnostykę tych zaburzeń. Część tę uzupełniono o tabele porządkującą kryteria diagnostyczne. Następnie opisane zostały patofizjologia, powikłania, oraz leczenie zaburzeń metabolizmu węglowodanów.

Cel projektu badawczego, którego efektem jest rozprawa doktorska został przedstawiony w kolejnym rozdziale. Jest on adekwatny do podjętej tematyki i wyboru metod badawczych. Na przeprowadzenie badań uzyskano zgodę udzieloną przez Komisję Bioetyczną Uniwersytetu Warmińsko- Mazurskiego w Olsztynie przy Wydziale Lekarskim, z dnia 21.02.2019, uchwała nr 9/2019.

Grupę badaną stanowili pacjenci Pracowni Endoskopowej Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Olsztynie, skierowani na gastroskopię. Kryteria włączenia do badania były dość proste i jasno sformułowane, miały być to osoby dorosłe, poddane pierwszej w życiu gastroskopii, a na podstawie kryteriów wyłączenia starano się wybrać osoby które nie posiadały czynników ryzyka, stanów przedcukrzycowych.

Uważam jednak że użycie kryterium otyłości jest dość nieprecyzyjne na podstawie stosowanego w pracy BMI, ponieważ mogło to wyeliminować pacjentów z rozwiniętą masą mięśniową. Warto rozważyć dołączenie do kryteriów wyłączenia aktywnej infekcji stwierdzanej na podstawie objawów klinicznych , a nie samego CRP, którego stężenie było oznaczane w panelu zlecanych badań laboratoryjnych.

Uzyskane wyniki przedstawione są w postaci tabeli prezentującej wszystkie analizowane dane. Badanych podzielono na dwie grupy: bez stanów przedcukrzycowych i ze stanami przedcukrzycowymi. Zauważono dodatnie korelacje pomiędzy występowaniem stanów przedcukrzycowych i metaplazji jelitowej w żołądku, która wystąpiła aż u 39% osób z preDM vs 6 % osób bez preDM. Natomiast w grupie łączonej osoby z preDM i zakażeniem HP metaplazja jelitowa dotyczyła 47 %.

Doktorantka słusznie zauważa w dyskusji, że hiperglikemia jest niezależnym czynnikiem rozwoju raka żołądka, co wraz z zakażeniem HP może wpływać na wzrost ilości pacjentów z metaplazją jelitową , która jest stanem przedrakowym. Wobec tak dużej chorobowości warte jest zastanowienia pod kątem diagnostyki endoskopowej osób ze stanami przedcukrzycowymi.

Kolejnym interesującym wynikiem jest stwierdzenie, że stany przedcukrzycowe korelują z istotnie wyższym stężeniem cholesterolu całkowitego, co według dyskusji u osób dodatkowo zakażonych HP może dotyczyć opisywanych szeroko w literaturze zaburzeń mikrobioty jelitowej i dystrybucji cytokin prozapalnych.

W podsumowaniu mogę stwierdzić, że rozprawa doktorska lek. Anny Bryczkowskiej, została napisana przejrzyście, a wyniki badań zostały przedstawione w sposób systematyczny. Stanowi bardzo interesujący wkład w badania nad problemem metaplazji jelitowej żołądka u osób ze stanami przedcukrzycowymi i infekcją Helicobacter pylori, tym bardziej istotnty , z powodu braku dostępnych prac na ten temat innych autorów.

Doktorantka zaprezentowała umiejętność planowania i prowadzenia pracy badawczej. Prawidłowo dobrała techniki badawcze, prawidłowo wyciągnęła wnioski ze swojej pracy badawczej. Stwierdzam, że praca spełnia wymogi stawiane rozprawom doktorskim.

31.10.2024 Teresa Adamczak